

AAN DE RAAD

Datum behandeld in college	20 januari 2026	Behandelend ambtenaar	T. Rodenhuis
Datum agendering	19 februari 2026	E-mailadres	t.rodenhuis@waadhoeke.nl
Onderwerp	Begroting na wijziging 2026 De Dienst	Telefoonnummer	
Portefeuillehouder	M. van der Meer		

Samenvatting

De gemeenteraad kan zienswijzen naar voren brengen over de concept begroting na wijziging 2026 van De Dienst. De betreffende begroting veroorzaakt ten opzichte van de eerste begroting 2026 van De Dienst een beperkte stijging van de gemeentelijke bijdrage van gemeente Waadhoeke aan de *structurele* programma's van De Dienst. De begroting na wijziging 2026 van De Dienst is vertaald naar de begroting van Waadhoeke. Het voorlopige budget BUIG en loonkostensubsidie leidt tot een hogere dekking van de kosten en resulteert in een voordeel voor de begroting van de gemeente Waadhoeke van € 387.580. Het college stelt de gemeenteraad voor om geen nadere zienswijzen in te dienen.

Voorstel

1. Geen zienswijzen naar voren te brengen op de concept begroting na wijziging 2026 van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslan.
2. De voordelige financiële gevolgen van € 387.580 toe te voegen aan de post onvoorzien sociaal domein.

Aanleiding

De (concept) begroting na wijziging 2026 van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân (hierna: De Dienst) bevat de financiële weergave van de uitvoering van de Participatiewet, de WMO en de Jeugdwet, voor zover deze taken gedelegeerd zijn aan de Dienst. De begroting is opgebouwd vanuit maatwerkbegrotingen voor de vier deelnemende gemeenten. Ook de uitvoeringskosten van de Dienst zijn inbegrepen. De begroting 2026 is going concern opgesteld en bevat geen uitzettingen nieuw beleid, immers die bevoegdheid ligt bij de gemeenteraad. Het bestuur verzoekt het college de begroting na wijziging 2026 ter behandeling voor te leggen aan de raad. Conform artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen kan de raad zienswijzen naar voren brengen op de begroting.

Gevolgen samengevat

De concept begroting na wijziging 2026 van De Dienst veroorzaakt ten opzichte van de eerste begroting 2026 van De Dienst een beperkte stijging van de gemeentelijke bijdrage van gemeente Waadhoeke aan de structurele programma's van De Dienst. Er is sprake van een kostenstijging bij alle programma's, met uitzondering van Werk en Participatie. Het voordeel bij dat programma hangt samen met het nadeel bij Bedrijfsvoering door een verschuiving tussen de beide programma's. De begroting na wijziging 2026 van De Dienst is vertaald naar de begroting van Waadhoeke. Het voorlopige budget BUIG en loonkostensubsidie leidt tot een hogere dekking van de kosten en resulteert in een voordeel voor de begroting van de gemeente Waadhoeke van € 387.580.

Korte voorgeschiedenis qua informatievoorziening aan de gemeenteraad

Bij de begroting na wijziging 2025 van De Dienst heeft de raad via een zienswijze aan De Dienst een taakstelling opgelegd bij de uitvoering van de Jeugdwet van € 400.000, vanwege onder andere de verwachte effecten van de Ketenaanpak Jeugdhulp. De Dienst heeft deze taakstelling structureel verwerkt vanaf het jaar 2025. De raad is op 11 november 2025 geïnformeerd over de geprognosticeerde kostenstijging in 2025 bij de Jeugdwet. Deze kostenstijging werkt door in de raming vanaf 2026.

Beoogd (meetbaar) effect

De raad informeren over de financiële verwachtingen met betrekking tot de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de jeugdwet, de Participatiewet, het BBZ, de IOAW en de IOAZ en de bedrijfsvoeringslasten van de Dienst. De raad wordt in de gelegenheid gesteld zienswijzen naar voren te brengen op grond van artikel 35 van de Wgr.

Motivering

Argumenten

1.1 Hiermee wordt voldaan aan artikel 16 lid 3 van de Gemeenschappelijke regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân 2022

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het bestuur hun zienswijzen kenbaar maken over de ontwerp-begroting. De begroting 2026 geeft inzicht ten aanzien van de verwachte inkomsten en uitgaven.

1.2 In de begroting na wijziging 2026 zijn de eerder geformuleerde zienswijzen verwerkt

De gemeenteraad van Waadhoeke heeft met betrekking tot de eerste begroting 2025 in de zienswijze naar voren gebracht dat het van belang is dat De Dienst en college gezamenlijk maatregelen treffen om

de kwaliteit en kosten van de jeugdwet te beheersen. Vervolgens heeft de raad bij de begroting na wijziging 2025 via een zienswijze De Dienst verzocht in de maatwerkbegroting voor Waadhoeke een taakstelling voor de jeugdhulp op te nemen van € 400.000. Die taakstelling is structureel in de begroting 2026 verwerkt. Beide zienswijzen hebben geleid tot een “Ketenbrede aanpak beheersing jeugdhulp” die momenteel in uitvoering is. De begroting na wijziging 2026 vermeldt ten opzichte van de begroting na wijziging 2025 en de eerste begroting 2026 geen bijzonderheden die een nieuwe zienswijze nodig maken.

2.1 Dit is de bestendige werkwijze.

Door de voordelige ontwikkeling van de BUIG middelen is per saldo een voordeel ontstaan van € 387.580. Dit wordt toegevoegd aan het budget onvoorzien sociaal domein. Dit budget heeft een bufferfunctie om de grillige fluctuaties binnen het sociaal domein enigszins te kunnen beheersen. Het structurele budget is voor het laatst in 2024 gevoed vanuit voordelige ontwikkelingen binnen het sociaal domein en ook als dekking ingezet voor nadelige ontwikkelingen binnen het sociaal domein, totdat het volledig was besteed.

Kanttelingen/risico's

1. De dekking vanuit de gebundelde uitkering (BUIG) kan nog wijzigen

De dekking voor de Begroting na wijziging van De Dienst 2026 is nu gebaseerd op de voorlopige budget BUIG 2026. Omstreeks 1 mei 2026 worden de “nadere voorlopige budgetten” voor 2026 gepubliceerd en pas in oktober 2026 volgt het definitieve BUIG-budget. Eventuele nadelige gevolgen worden als eerste opgevangen uit het budget onvoorzien sociaal domein, zoals onder argument 2.1 is beschreven.

Alternatieven

Het alternatief is wel zienswijzen naar voren te brengen, echter de uitgangspunten van de berekeningen zijn alleszins redelijk.

Vervolg

Het bestuur van de Dienst wil deze eerste wijziging van de begroting 2026 op 11 maart 2026 vaststellen. Daarmee houdt De Dienst rekening met de termijn waarbinnen gemeenteraden zienswijzen kunnen indienen; die termijn is 12 weken. Het bestuur van De Dienst vraagt de gemeenten om de zienswijzen uiterlijk 15 februari 2026 kenbaar te maken. Deze termijn is, gelet op de procedures bij gemeente, niet haalbaar. De raad van de gemeente Waadhoeke kan de begroting behandelen op 19 februari 2026. De Dienst is hiervan op de hoogte gesteld.

Participatie

De deelnemende gemeenten zijn door De Dienst betrokken bij de voorbereidingen voor de begroting na wijziging 2026.

Financiën

De totale bijdrage aan de Dienst stijgt met € 1,1 miljoen. In onze primitieve begroting 2026 hebben we al geanticipeerd op het mogelijk wegvallen van enkele baten, en zijn hiermee afgeweken van de primitieve begroting 2026 van De Dienst. Deze voorzichtigheid wordt nu bevestigd door de bijgestelde begroting van De Dienst. De bijgestelde begroting van De Dienst geeft eveneens aanleiding voor een (kleine) aanpassing. Het budget voor de pilot Groeituin moet volgens het raadsbesluit € 300.000 zijn. De Dienst heeft een iets lagere raming opgenomen.

In onderstaande tabel zijn de verschillen per onderdeel zichtbaar gemaakt. Ook de bijbehorende dekking is aangegeven. Daarna wordt per onderdeel het verschil toegelicht. Een plus is een voordeel, een min is een nadeel.

	Waadhoeke Begroting 2026	De Dienst Begroting na wijziging 2026	Vershil
Inkomen	-19.233.106	-19.269.964	-36.858
Werk en Participatie	-2.507.745	-2.000.055	507.690
Armoedebestrijding	-1.360.151	-1.365.068	-4.917
WMO	-12.109.635	-12.258.838	-149.203
Jeugd	-20.958.681	-21.231.618	-272.937
Taakstelling jeugd	416.800	416.800	0
Bedrijfsvoering	-7.752.096	-8.372.737	-620.641
<i>subtotaal structureel</i>	<i>-63.504.614</i>	<i>-64.081.480</i>	<i>-576.866</i>
Inkomen Incidenteel (leefgeld Oekraïners)	0	-220.000	-220.000
Werk en Participatie Incidenteel (Groeituin)	0	-300.000	-300.000
WMO incidenteel (Waakvlam)	0	-28.177	-28.177
<i>subtotaal incidenteel</i>	<i>0</i>	<i>-548.177</i>	<i>-548.177</i>
subtotaal bijdrage Dienst	-63.504.614	-64.629.657	-1.125.043
<i>Structurele dekking:</i>			
BUIG Rijksmiddelen - uitkeringen	15.096.100	15.738.344	642.244
BUIG Rijksmiddelen - loonkostensubsidie	1.761.539	1.993.965	232.426
SPUK inburgering (deel Dienst)	351.827	384.603	32.776
Onvoorzien met bestemming LPO Jeugd		57.000	57.000
	<i>17.209.466</i>	<i>18.173.912</i>	<i>964.446</i>
<i>Incidentele dekking:</i>			
SPUK Opvang ontheemden Oekraïne	0	220.000	220.000
Dekking pilot Groeituin res sociaal domein		300.000	300.000
Dekking pilot Waakvlam		28.177	28.177
	<i>0</i>	<i>548.177</i>	<i>548.177</i>
	17.209.466	18.722.089	1.512.623
Structureel effect			387.580

Programma inkomen:

De lasten worden iets hoger geraamd met afgerond € 37.000. Hiertegenover staan de rijksmiddelen BUIG. Het voorlopige budget 2026 is bekend gemaakt en geeft € 642.000 hogere dekking wat het onderdeel uitkeringen betreft en € 232.000 hoger wat het onderdeel loonkostensubsidie betreft.

Programma Werk en Participatie:

Het voordelig effect wordt grotendeels veroorzaakt door een verschuiving van lasten van afgerond € 550.000 naar het programma bedrijfsvoering.

Programma Armoedebestrijding:

Geen bijzonderheden.

Programma WMO:

De hogere last van afgerond € 150.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere bijdrage aan Sociaal Domein Fryslân (SDF). De decentralisatieuitkering Maatschappelijke Opvang die SDF van het Rijk ontvangt is niet geïndexeerd, terwijl de lasten wel stijgen. Dit betekent dat de hogere lasten door de gemeenten moeten worden opgevangen. Ook geeft De Dienst aan dat de bate Hoofdlijnenakkoord moet vervallen. Daartegenover staat een voordeel op het budget Activiteiten, waar minder gebruik van wordt gemaakt.

Programma Jeugd:

De hogere lasten zijn ingeschat op afgerond € 273.000. Het betreft diverse grote verschuivingen. De jeugdhulp ambulant lokaal wordt € 742.000 hoger, terwijl de jeugdhulp ambulant regionaal € 824.000 lager wordt ingeschat. Het budget landelijke inkoop wordt € 126.000 hoger geraamd. De jeugdhulp met verblijf wordt € 190.000 duurder.

De taakstelling Jeugd blijft ongewijzigd. In 2025 hebben we deze niet in kunnen vullen. Daarover is de raad via de memo van 11 november 2025 geïnformeerd.

Bedrijfsvoering:

De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de eerder genoemde verschuiving van programma Werk en Participatie.

De incidentele bedragen bestaan uit de vergoedingen leefgeld Oekraïners, de pilot Groeituin en de pilot Waakvlam. Hier staat incidentele dekking tegenover.

De structurele dekking komt door de stijging van de BUIG. Zowel bij het participatiedeel als bij de compensatie loonkostensubsidie zijn hogere bedragen beschikbaar gesteld door het Rijk. De SPUK Inburgering heeft een structureel karakter, de kostenstijging kan bij het rijk gedeclareerd worden. Via het gemeentefonds is een aanvullende compensatie loon- en prijsontwikkelingen Jeugd ontvangen, die als dekking ingezet wordt.

Per saldo een structureel voordeel van € 387.580. Dit wordt toegevoegd aan de post onvoorzien sociaal domein, die binnen het programma sociaal domein is gesitueerd. Dit structurele budget heeft een bufferfunctie voor de fluctuaties binnen het sociaal domein.

Aanvullende opmerking:

De structurele stijging van de lasten van de Dienst van € 576.866 is vrijwel volledig te wijten aan indexering en was normaliter uit het budget voor loon- en prijsontwikkelingen (LPO) gedekt. De (structurele) compensatie LPO vanuit het gemeentefonds is zoals altijd gereserveerd in de begroting 2026 op het budget “onvoorzien met bestemming”. De beginstand LPO 2026 is afgerond € 1,5 miljoen (na verwerking claims) conform de kadernota. Het deel wat nu niet ingezet hoeft te worden zou vrij kunnen vallen ten gunste van onvoorzien structureel. Deze mutatie wordt zoals gebruikelijk bij Berap I opgepakt bij de analyse van de post “onvoorzien met bestemming”.

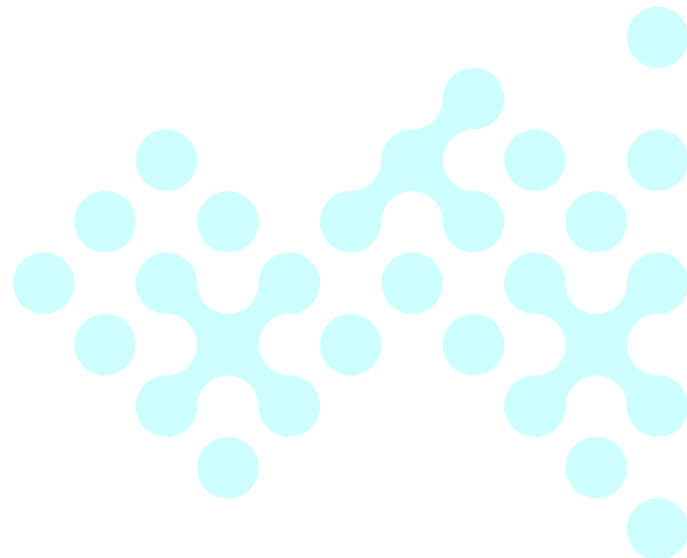
Bijlagen

Bijlage 1: 2025 12 12 Brief begroting na wijziging 2026 Dienst alle gemeenten

Bijlage 2: Begroting na wijziging 2026 Dienst alle gemeenten

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2025-326555

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 20 januari 2026;

BESLUIT

1. Geen zienswijzen naar voren te brengen op de concept begroting na wijziging 2026 van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.
2. De voordelige financiële gevolgen van € 387.580 toe te voegen aan de post onvoorzien sociaal domein.

Aldus vastgesteld in de openbare
raadsvergadering van 19 februari 2026,

enerZ,

, voorzitter

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.

